

គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ នៅកម្ពុជា

Committee for Free and Fair Elections in Cambodia

ខុមហ្វ្រែល COMFREL

ថ្ងៃទី១២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន

អត្ថបទស្តីពី

ការរំលោភច្បាប់ និងការជ្រៀតជ្រែកនយោបាយក្នុងដំណើរការយោសនាបោះឆ្នោត ជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និង ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ អាណត្តិទី២

Vision : A democratic society that democratization in particular democratic elections are promoted and qualified to bring benefits to people.

ទស្សនៈវិស័យ ៖ ដើម្បីឱ្យការបោះឆ្នោតមានគុណភាព ដែលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ប្រជាធិបតេយ្យ។

ចាប់ពីថ្ងៃទី០២ ដល់ ថ្ងៃទី១៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ គឺជាអំឡុងពេលនៃ ការយោសនាបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និងក្រុង/ ស្រុក/ខណ្ឌ នីតិកាលទីពីរ។ គណបក្សនយោបាយដែលចូលរួមក្នុងការបោះឆ្នោតមានសកម្មភាពយោសនារៀងខ្លួនៗ។ ក្នុងចំណោមគណបក្សនយោបាយទាំង០៥ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិបានរៀបចំការយោសនាយ៉ាងសកម្មជាងគណបក្សនយោបាយដទៃ ដោយគណបក្សនេះរៀបចំការប្រមូលផ្តុំ ប្រជាពលរដ្ឋដែលគាំទ្រគណបក្ស និងរហូតដល់មានការហែក្បួនតាមផ្លូវសាធារណៈទៀតផង។

ការប្រមូលផ្តុំ និងការហែក្បួនយោសនាបោះឆ្នោតរបស់គណបក្សសង្គ្រោះជាតិនាពេលនេះគឺស្របពេលដែល អាជ្ញាធរកំដៅរាជរដ្ឋាភិបាលរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា បានកំពុងរឹតបណ្តឹងសេរីភាពនៃការជួបជុំបញ្ចេញមតិតាមរយៈការប្រមូលផ្តុំ និងបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី។ នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែមេសា ២០១៤ សាលារាជធានីភ្នំពេញមិនត្រឹមតែបានស្នើឱ្យគណៈកម្មាធិការរៀបចំការបោះឆ្នោត រាជធានីភ្នំពេញមិនអនុញ្ញាតឱ្យគណបក្សនយោបាយធ្វើការប្រមូលផ្តុំ និងដង្ហែក្បួនយោសនាតាមទីតាំង និងដងផ្លូវសាធារណៈ ថែមទាំងព្រមានចាត់វិធានការបញ្ឈប់រាល់ការយោសនាទាំងឡាយណាមួយរបស់គណបក្សនយោបាយ បេក្ខជន ឬតំណាងដែលប្រាសចាកពីច្បាប់ បទបញ្ជា និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា។ លិខិតអន្តរាគមន៍របស់សាលារាជធានីគឺគ្មានមូលដ្ឋានគតិយុត្តិ និងខុសសមត្ថកិច្ចទាំងស្រុង។ ខណៈការគ្រប់គ្រងការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សានេះ ស្ថិតនៅក្រោមការសមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត “គ.ជ.ប” ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា០៩ និងមាត្រា១០ នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និងក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងបំរាមដែលមិនអនុញ្ញាតឱ្យមានការជួបជុំ ឬប្រមូលផ្តុំគ្នាដែលចេញដោយក្រសួងមហាផ្ទៃ និងសាលារាជធានីភ្នំពេញ គណបក្សជាតិនិយមធ្លាប់ស្នើសុំឱ្យក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញធ្វើការពិនិត្យលើធម្មនុញ្ញភាព និងបកស្រាយបំរាមខាងលើ ប៉ុន្តែសំណើនេះត្រូវបានបដិសេធ ដោយក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញបានអះអាងថាខុសសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។ ការបដិសេធរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនេះគឺបង្ហាញឱ្យឃើញពីកង្វះនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់ ស្ថាប័ននេះដែលនាំឱ្យការអនុវត្តសិទ្ធិសេរីភាពមិនត្រូវបានការពារដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញ។

ខុមហ្វ្រែលបានថ្កោលទោសសំណើរបស់សាលារាជធានីភ្នំពេញដែលរំលោភរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងច្បាប់ និង ជ្រៀតជ្រែកលើសមត្ថកិច្ចរបស់ គ.ជ.ប ដែលច្បាប់ស្តីពីបោះឆ្នោតជ្រើសរើស ក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និងក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ មាត្រា៤៥ តម្រូវឲ្យ គ.ជ.ប ចាត់ចែងដំណើរយោសនាបោះឆ្នោតត្រូវគោរពតាម វិធានបទបញ្ញត្តិ និងគោលការណ៍ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ និង ក្រមសីល ធម៌ បទបញ្ជា និងនីតិវិធី គោរពតាមគោលការណ៍សិទ្ធិមនុស្ស និងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យដូចមានចែក ក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ លិខិតរបស់សាលារាជធានីភ្នំពេញដែលបានចេញនៅថ្ងៃខាងលើ នេះបានរំលោភក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដែលមានជាធរមានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ឬជាលិខិតអនាគតិដោយដាក់ចេញនូវវិធាន ការណ៍មួយ។ ក្នុងអំឡុងពេលយោសនាបោះឆ្នោតនេះ ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងអាជ្ញាធរសាលារាជធានីភ្នំពេញ បន្តការហាមប្រមូលផ្តុំនៅទីលានប្រជាធិបតេយ្យដោយគ្មានយោងតាមច្បាប់ និងមូលហេតុច្បាស់លាស់ ហើយ ថែមទាំងប្រើប្រាស់កម្លាំងសន្តិសុខមិនផ្លូវការប្រើ អំពើហិង្សាទៅលើមន្ត្រីជាប់ឆ្នោត ឬប្រជាពលរដ្ឋដែលព្យាយាម ប្រមូលផ្តុំគ្នា និងអ្នកសារព័ត៌មានកំពុងបំពេញភារកិច្ចនៅទីនោះ។ ក្រសួងមហាផ្ទៃធ្លាប់បានពន្យល់ថា កម្ពុជា ឬរាជធានីភ្នំពេញកំពុងស្ថិតនៅភាពអាសន្ន។

រាជរដ្ឋាភិបាល និងអាជ្ញាធរនៃគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាមិនត្រឹមតែរំលោភច្បាប់បោះឆ្នោត ថែមទាំង រំលោភមាត្រា៣៧ និងមាត្រា៤១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា រួមទាំងមាត្រា០៤ និងមាត្រា ១៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តី ពីសិទ្ធិ ពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលកម្ពុជាក៏ជាប្រទេសហត្ថលេខីផងដែរ។ មាត្រា០៤ នៃកតិកាសញ្ញានោះ “ក្នុងករណី មានភាពអាសន្នសាធារណៈពិសេសដែលគំរាមកំហែងដល់អត្ថិភាព ជាតិ និងដែលត្រូវបានប្រកាស ជាផ្លូវការ រដ្ឋភាគីនៃកតិកាសញ្ញានេះអាចចាត់វិធានការបដិប្បញ្ញត្តិនិងកាត្វ កិច្ច ដែលមានចែងក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ ក្នុងកម្រិតដែលស្ថានភាពតម្រូវតែប៉ុណ្ណោះ.....”។ មកដល់ពេល បច្ចុប្បន្នមាត្រា២២ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញមិនត្រូវបានអនុវត្តនៅឡើយព្រះមហាក្សត្រមិនទាន់ប្រកាសប្រទានដំណឹង ជាសាធារណៈដាក់ប្រទេសជាតិស្ថិតក្នុងភាពអាសន្ន ក្រោយពីបានមតិឯកភាពពីនាយករដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានសភា និងប្រធានព្រឹទ្ធសភា។ បន្ទាប់មក អាជ្ញាធរសាលារាជធានីក៏យកលេសបន្ថែមពីការដាក់ទីលានប្រជាធិបតេយ្យ ក្នុងការស៊ើបអង្កេតករណីអំពើហិង្សាក្នុងការតវ៉ា របស់កម្មករ ដែលហេតុការណ៍នោះបានកើតឡើងនៅទីកន្លែង ផ្សេងៗដូចជា ទីតាំងផ្លូវរឹងស្រែង និង តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសភ្នំពេញផ្លូវជាតិលេខ៤។ តុលាការក៏ បានបញ្ចប់នីតិវិធីស៊ើបអង្កេតលើសំណុំរឿងនោះ ដោយបានបើកសវនាការជំនុំជម្រះជាបន្តបន្ទាប់ផងដែរ។

មាត្រា៤៦នៃច្បាប់ស្តីពីបោះឆ្នោតជ្រើសរើស ក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និងក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌបានចង្អុល បង្ហាញច្បាស់ថា ការយោសនាត្រូវអនុវត្តទៅតាម បទបញ្ញត្តិជំពូកទី៧ នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង តំណាងរាស្ត្រ។ សម្រាប់សកម្មភាពយោសនាបោះឆ្នោត តម្រូវឲ្យអ្នកគ្រប់គ្រងឧទ្យានសាធារណៈ និងសាល សាធារណៈត្រូវផ្តល់ទីកន្លែងរបស់ខ្លួនដល់បេក្ខជន ឬគណបក្សនយោបាយដែលបានចុះបញ្ជីឈរឈ្មោះបោះ ឆ្នោត ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ស្មើភាព និងតាមលំដាប់មុនក្រោយ។ សាលារាជធានីភ្នំពេញមិនអនុវត្ត ដូចបទបញ្ញត្តិខាងលើនោះទេ ថែមទាំងបដិសេធការស្នើសុំទីលានប្រជាធិបតេយ្យ ឬស្ថានការ៉ូឡាខាងកើតចំហៀង

ខាងត្បូងវត្តបុទុមវត្ត រាជធានីភ្នំពេញសម្រាប់ការយោសនាបោះឆ្នោតរបស់គណបក្សសង្គ្រោះជាតិចំនួនពីរលើក។

មិនតែប៉ុណ្ណោះនៅថ្ងៃទី០២ ឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ អាជ្ញាធរសាលារាជធានីភ្នំពេញនៃគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា បានស្នើឲ្យគណៈកម្មការរៀបចំការបោះឆ្នោត រាជធានីភ្នំពេញចាត់វិធានការចំពោះគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ដែលបានធ្វើសកម្មភាពយោសនាដោយមានការប្រមូលផ្តុំ និងប្រើប្រាស់សកម្មជនរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងចាត់តាំងឲ្យមានការដង្ហែក្បួនតាមដងផ្លូវសាធារណៈ។ ផ្នែកទី៦ ប្រការ២.៧៦ នៃ បទបញ្ជា និងនីតិវិធីសម្រាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និងក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ អាណត្តិទី២ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើដោយគ.ជ.ប កាលពីថ្ងៃទី១៦ មករា ២០១៤ បានកំណត់ពីសកម្មភាពយោសនា ជាសកម្មភាពដែលធ្វើឡើងជាសាធារណៈដើម្បីបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកបោះឆ្នោតឲ្យបោះ ឆ្នោតគាំទ្របេក្ខជន ឬគណបក្សនយោបាយណាមួយ។ សកម្មភាពទាំងនោះមានដូចជា៖ ការជួបប្រជុំជាសាធារណៈរបស់គណបក្សនយោបាយ ឬបេក្ខជន និងជាសកម្មភាពការជួបជុំ ឬការរៀបចំជាក្បួនព្យុហយាត្រា ឬក្បួនដំណើរដោយក្រុមម៉ឺនម៉ង់ ឬដោយយាន្តជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ឬការយោសនាតាមផ្ទះ ជាដើម។

លោក សម រង្ស៊ី ប្រធានគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ នៅថ្ងៃទី៣០ មេសា ២០១៤ បានស្នើឲ្យ គ.ជ.ប ចាត់វិធានការចំពោះការរំលោភបំពានច្បាប់ បទបញ្ជា និងនីតិវិធីបោះឆ្នោតដោយអាជ្ញាធរ។ ក្រោយពីមានប្រតិកម្ម គ.ជ.ប នៅថ្ងៃទី០៦ ខែឧសភា ២០១៤ បានធ្វើលិខិតស្នើទៅគ្រប់អភិបាល និងជាប្រធានគណៈបញ្ជាការឯកភាពរដ្ឋបាលរាជធានី/ខេត្ត ដើម្បីបង្គុលក្នុងសមស្របដល់គណបក្សនយោបាយ និងបេក្ខជនជនធ្វើសកម្មភាពយោសនាបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និងក្រុង/ស្រុក /ខណ្ឌ ក្នុងការជួបជុំគ្នានៅតាមទីសាធារណៈ និងដង្ហែក្បួននៅតាមទីសាធារណៈក្នុងរូបភាពទ្រង់ទ្រាយសមស្របធានា បាននូវសន្តិសុខសុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់រៀបរយល្អ។ ទោះបីជា គ.ជ.ប បានធ្វើការណែនាំទៅដល់អាជ្ញាធររាជធានី/ខេត្ត ដើម្បីឲ្យអនុវត្តស្របទៅតាមច្បាប់ និងបទបញ្ជានីតិវិធីបោះឆ្នោតក៏ដោយ គ.ជ.ប ហាក់ដូចជាខ្វះអំណាចក្នុងការអនុវត្ត និងមិនធ្វើការព្រមានចំពោះការប្រព្រឹត្តិល្មើសពីសំណាក់អាជ្ញាធរ ដូចជាករណីអាជ្ញាធរគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជានៃសាលារាជធានីភ្នំពេញមិនបើកទីលានប្រជាធិបតេយ្យឲ្យគណបក្សនយោបាយប្រើប្រាស់សម្រាប់ការយោសនាបោះឆ្នោត។

ជាការពិតការយោសនាបោះឆ្នោតនេះមិនមានអ្វីទាក់ទាញប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី មកដល់ពេលនេះ គណបក្សសង្គ្រោះ បានធ្វើសកម្មភាពយោសនារបស់ខ្លួនដោយមានការហែក្បួននៅតាមទីសាធារណៈស្ទើរតែគ្រប់រាជធានី/ខេត្ត។ បើពិនិត្យជារួមសកម្មភាពយោសនាទាំងអស់នោះហាក់ដូចជាដំណើរការធម្មតាដោយគ្មានការរំខានអ្វីនោះទេ លើកលែងតែសកម្មភាពយោសនានៅខេត្តកំពង់ចាមកាលពីថ្ងៃទី០៤ ឧសភា ២០១៤ ដែលគេសង្កេតឃើញមានការដាក់ពង្រាយកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនៅក្បែរទីតាំងដែលគណបក្សសង្គ្រោះជាតិរៀបចំការយោសនា ក្នុងចេតនាគំរាមកំហែងដល់ប្រជាពលរដ្ឋដែលចូលរួមក្នុងការយោសនា។ ចំណែកឯសារនយោបាយសម្រាប់ការយោសនាបោះឆ្នោតនេះ ថ្នាក់ដឹកនាំគណបក្សសង្គ្រោះជាតិបានលើក

ឡើងពីបញ្ហាសង្គមដែលកំពុងកើតមាននាពេលបច្ចុប្បន្ន ព្រមទាំងវិះគន់ចំពោះការដឹកនាំរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាដែលកំពុងកាន់អំណាច។ ប្រជាពលរដ្ឋដែល ចូលរួមក្នុងការយោសាណាហាក់ដូចជាមិនសូវយល់ដឹងពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សានេះទេ ពួកគេចូលរួមដើម្បីទាមទារឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរថ្នាក់ដឹកនាំប្រទេសកំពូលទៅវិញ នេះបើតាមការផ្សាយរបស់វិទ្យុអាស៊ីសេរីកាលពីថ្ងៃទី០៧ ខែឧសភា ២០១៤។

មួយវិញទៀតមានការជ្រៀតជ្រែកខាងនយោបាយពីរដ្ឋាភិបាលគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាក្នុងការបញ្ឈប់ក្រុមប្រឹក្សាថ្នាក់ក្រោមជាតិរបស់គណបក្សប្រកួតប្រជែងក្នុងការបោះឆ្នោតនេះ។ ក្រសួងមហាផ្ទៃ នៅថ្ងៃទី ២០ មីនា ឆ្នាំ២០១៤ បានចេញលិខិតស្តីពីការអនុវត្តន៍គោលការណ៍ និងនីតិវិធីចំពោះ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និងក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌដែលបានទៅឈរឈ្មោះជាបេក្ខជនពេញសិទ្ធិ ឬបេក្ខជនបម្រុងសម្រាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និងក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ លើកទី២។ ផ្អែកលើមាត្រា១៥ និង១៦ នៃច្បាប់ស្តីពីគណបក្សនយោបាយដែលបានចែងថា ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរម្នាក់ មិនអាចជាសមាជិកគណបក្សនយោបាយលើសពីមួយក្នុងពេលតែមួយបានទេ។ ក្នុងករណីដែលបុគ្គលមួយរូមចូលរួមជាសមាជិកគណបក្សនានាយ៉ាងច្រើន សមាជិកភាពក្នុងគណបក្សនយោបាយចុងក្រោយត្រូវចាត់ទុកជាបានការ។ សមាជិកគណបក្សនយោបាយត្រូវបាត់បង់សមាជិកភាពរបស់ខ្លួនក្នុងករណីបានលា ឈប់ ឬបានបោះបង់សមាជិកភាពនៃគណបក្សនយោបាយរបស់ខ្លួន និងផ្អែកលើមាត្រា២២នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋាភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ការបាត់បង់សមាជិកភាពពីគណបក្សនយោបាយ នឹងនាំឲ្យសមាជិកខ្លួនបាត់បង់សមាជិកភាពពីសមាជិកក្រុមប្រឹក្សា ក្រសួងមហាផ្ទៃបានណែនាំឲ្យក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និង ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌត្រូវចាត់វិធានការចាត់ចែងអនុវត្តមាត្រា២៣នៃ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋាភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែលតម្រូវឲ្យជ្រើសរើសបេក្ខជន មកជំនួសបេក្ខជនក្រុមប្រឹក្សាដែលបានឈរឈ្មោះជាបេក្ខជនបោះឆ្នោតឲ្យគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ហើយណែនាំឲ្យចាត់វិធានការគ្រប់គ្រងការបើក ប្រាក់ឧបត្ថម្ភចំពោះពួកគេ។

ការយកមាត្រាច្បាប់ខាងលើមកប្រើប្រាស់ដើម្បីដកសមាជិកភាពក្រុមប្រឹក្សាមកពីគណបក្សមួយ ក្នុងពេលដែលសមាជិកក្រុមប្រឹក្សានោះបាន ចុះបញ្ជីបេក្ខជនឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតសម្រាប់គណបក្សផ្សេង នៅពេលមានការរៀបចំការបោះឆ្នោត រារាំងលើការអនុវត្តន៍សិទ្ធិសេរីភាពផ្នែកនយោបាយរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលបានការពារក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ត្រង់មាត្រា៣១ខណ្ឌទី១មាត្រា៣៤ថ្មី បានចែងថា ប្រជាពលរដ្ឋទាំងពីរភេទអាចឈរឈ្មោះឲ្យគេបោះឆ្នោត ហើយរំលោភច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ កថាខណ្ឌទី១ មាត្រា៣៥ ប្រជាពលរដ្ឋទាំងពីរភេទមានសិទ្ធិចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយ។ តាមធម្មតាប្រជាពលរដ្ឋដែលសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយតែងតែធ្វើការសម្រេចចិត្តក្នុងការចូលរួមបម្រើគោលនយោបាយរបស់គណបក្សណាមួយដែលខ្លួនពេញចិត្ត ដូចនេះពួកគេត្រូវតែបានផ្តល់សិទ្ធិពេញលេញក្នុងការផ្លាស់ប្តូរសមាជិកភាពនៃគណបក្សនយោបាយណាមួយដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ។

ស្មារតីសំខាន់នៃមាត្រា១៥ និង ១៦ នៃច្បាប់ស្តីពីគណបក្សនយោបាយខាងលើ និងស្មារតីនៃមាត្រា ២២ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋាភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ មានន័យផ្តល់ អំណាចដល់គណបក្ស

នយោបាយក្នុងការផ្លាស់ប្តូរសមាជិកមន្ត្រីជាប់ឆ្នោតរបស់គណបក្សខ្លួន ក្រោយពេលមន្ត្រីរបស់ខ្លួនណាម្នាក់បាត់
 បង់សមាជិកភាពក្នុងបក្សនយោបាយដែលជាប់ឆ្នោតនោះ ព្រោះគណបក្សនយោបាយតែងមានការប្តូរមន្ត្រី
 ជាប់ឆ្នោតរបស់ខ្លួនចុះចូលជាមួយគណបក្សនយោបាយផ្សេងៗ បទបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ មិនបានផ្តល់សិទ្ធិ
 អំណាចដល់ស្ថាប័នរដ្ឋណាមួយ ដើម្បីគ្រប់គ្រងការផ្លាស់ប្តូរសមាជិកភាពរបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោតរបស់គណបក្ស
 ណាមួយឡើយ។ ប្រសិនបើសមាជិកគណបក្សនយោបាយដែលជាប់ឆ្នោតមិនស្នើឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរសមាជិកភាព
 នេះទេ មន្ត្រីទទួល បានអាណត្តិសាធារណៈនោះនៅតែបន្តដំណែងរបស់ខ្លួនរហូតដល់បញ្ចប់អាណត្តិតាមច្បាប់
 កំណត់។ បើទោះបីជាច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និងក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ ក៏មិន
 បានចែងឲ្យច្បាស់លាស់ពីការផ្អាក ឬដកដំណែងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សានៅចន្លោះពេលអន្តរកាលបោះឆ្នោតនេះ
 ស្មារតីនៃការអនុវត្តន៍នាពេលអន្តរកាលបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១៣ ក្នុងកិច្ចជំនួបថ្នាក់ដឹកនាំកំពូលនៃគណបក្សប្រជា
 ជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ២០១៣ គណៈប្រតិភូគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា
 យល់ថាត្រូវផ្តល់ប្រាក់បៀវត្សជូន តំណាងរាស្ត្រ២៩មកពីគណបក្សសមរង្ស៊ី និង គណបក្សសិទ្ធិមនុស្សវិញ។
 តំណាងរាស្ត្រទាំង២៩រូប មិនបានបាត់បង់សមាជិកភាពរដ្ឋសភារបស់ខ្លួនឡើយ បើទោះបីជាពួកគេបានក្លាយ
 ជាសមាជិកភាពនៃគណបក្សគណបក្សសង្គ្រោះជាតិដែលពេលនោះមិនទាន់មានអាសនៈក្នុងរដ្ឋសភា និងត្រូវ
 បានសភាគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាអនុម័តបង្កកប្រាក់បៀវត្ស។ ការមិនបាត់បង់សមាជិកភាពនៃតំណាងរាស្ត្រ
 ទាំង២៩រូបនាពេលនោះគឺយោងតាមមាត្រា៩៥ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងមាត្រា១២០ថ្មី កថាខ័ណ្ឌទី២ ច្បាប់ស្តីពីការ
 បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ចែងថា សមាជិកភាពសភាអាចត្រូវបានជំនួសតែក្នុងរយៈ ពេលមុន០៦ខែ
 មុនចប់នីតិកាល។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត និងក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌក៏ជាមន្ត្រីទទួលបាន អាណត្តិ
 សាធារណៈផងដែរ។ការប្រើប្រាស់មាត្រា១៥ នៃច្បាប់ស្តីពីគណបក្សនយោបាយដោយរាជរដ្ឋាភិបាលគណ
 បក្សប្រជាជនកម្ពុជា គឺមានចេតនាជ្រៀតជ្រែកខាងនយោបាយបង្កការលំបាកដល់គណបក្សនយោបាយផ្សេង
 ទៀតដែលចូលរួមប្រកួតប្រជែងបោះឆ្នោត។

ទោះបីជាបរិយាកាសមុនថ្ងៃបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី/ខេត្ត ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌមិនមាន
 អំពើហឹង្សា ឬការគំរាមកំហែងក៏ដោយ ប៉ុន្តែអាជ្ញាធរនៃគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាបានរំលោភអំណាច ហើយរាជ
 រដ្ឋាភិបាលនៃគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាបានជ្រៀតជ្រែកដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ គ.ជ.ប ដោយបំពានច្បាប់
 និងបង្កការលំបាកដល់គណបក្សដែលចូលរួមប្រកួតប្រជែកសម្រាប់ការបោះឆ្នោតនេះ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង៖

- ១. លោក សៀង ប៊ុនរិទ្ធ មន្ត្រីផ្នែកអង្កេតខុមហ្វ្រែល ទូរស័ព្ទ៖ ០៨៩ ២១ ២១ ១០
- ២. លោក សួន យុត្តា មន្ត្រីផ្នែកតស៊ូមតិខុមហ្វ្រែល ទូរស័ព្ទ៖ ០៨៨ ៨ ១៤២ ៧៨៣

បេសកកម្ម ៖ បេសកកម្មរបស់ខុមហ្វ្រែល គឺជួយបង្កើតបរិយាកាសគួរជាទីពេញចិត្ត និងមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ទី១/ដើម្បីឱ្យមានដំណើរ
 ការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ តាមរយៈការបញ្ចុះបញ្ចូល តស៊ូមតិ ដើម្បីទទួលបាននូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សមរម្យ, ការអប់រំដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានដល់
 អ្នកបោះឆ្នោត អំពីសិទ្ធិ និងសកម្មភាពចូលរួមសង្កេតការណ៍របស់ពួកគេ ដែលអាចរារាំងនូវភាពមិនប្រក្រតី ព្រមទាំងផ្តល់នូវរបាយការណ៍
 អង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ និងឆាប់រហ័ស ដើម្បីអាចឲ្យមានការវាយតម្លៃលើដំណើរការ បោះឆ្នោតមួយដែលមិនលំអៀង និងមិនប្រកាន់បក្សពួក ទី២/

ដើម្បីឱ្យមានអត្ថន័យនៃដំណាក់កាលក្រោយពេលបោះឆ្នោត តាមរយៈការអប់រំ និងវេទិកាសាធារណៈក្នុងគោលបំណងជំរុញលើកទឹកចិត្ត ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចការនយោបាយ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចនានា ការតស៊ូមតិ/បញ្ចុះបញ្ចូលដើម្បីឱ្យមានការកែទម្រង់ ដំណើរ ការបោះឆ្នោតដែលបង្កើននូវគណនេយ្យភាព (ការទទួលខុសត្រូវ) របស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត ព្រមទាំងផ្តល់នូវរបាយការណ៍អង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ និងឆាប់រហ័ស ដើម្បីអាចឱ្យមានការវាយតម្លៃមួយដែលមិនលំអៀង និងប្រកាន់បក្សពួក ទៅលើការបំពេញកម្មវិធីនយោបាយ និងដំណើរការអនុវត្តន៍ ការងាររបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត។